

Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία Γ' ΓΕΛ 2019-20

Γιούλη Χρονοπούλου
Σεπτέμβριος 2019

Το
Πρόγραμμα
Σπουδών
Γλώσσα

Το
Πρόγραμμα
Σπουδών

Ανοιχτό ως προς το περιεχόμενο

Έμφαση στις διαδικασίες και τις στρατηγικές

Διαδικασίες κατανόησης κειμένων (προφορικού, γραπτού, πολυτροπικού λόγου)

Διαδικασίες παραγωγής κειμένων (προφορικού, γραπτού και πολυτροπικού λόγου)

Το
Πρόγραμμα
Σπουδών

Διδάσκουμε κατανόηση και παραγωγή

Εντοπισμός, ερμηνεία, κριτικός στοχασμός,
μετασχηματισμοί, αναστοχασμός

Οριοθέτηση κειμενικότητας και
υποκειμενικότητας

Το
Πρόγραμμα
Σπουδών

Περνάμε από το «*διδάσκουμε κείμενα*» και το
«*διδάσκουμε τον μαθητή*» (του νέου σχολείου)

στο «*διδάσκουμε τον μαθητή κείμενα*»

Γενικά, το Π.Σ. αποτελεί συνέχεια των προγραμμάτων
που έχουν προηγηθεί από το 1999 έως το 2011:
επικοινωνιακή και κοινωνική διάσταση κειμένων

Οι λέξεις –
κλειδιά για
το Π.Σ.

Διαλογικότητα

Κριτικός στοχασμός

Δημιουργικότητα

Στόχος

«Οι μαθητές αναστοχαστικοί παραγωγοί αποτελεσματικών προφορικών, γραπτών και πολυτροπικών κειμένων ευρέος φάσματος.»

Γραμματισμός

Ικανότητα νοηματοδότησης της κοινωνικής πραγματικότητας με κριτική/αναστοχαστική διάσταση

Χειραφέτηση μέσω του κριτικού στοχασμού και του αναστοχασμού - ενεργητική στάση ζωής

Σχετίζεται με τις κοινωνικές γνώσεις, τις αξίες της δημοκρατίας, την ιδιότητα του ενεργού πολίτη.

Παιδαγωγική πολυγραμματισμών – Πολυτροπικότητα*

- Ποικίλοι τρόποι πρόσληψης και ερμηνείας της πραγματικότητας
- Συνδυασμός διαφορετικών μέσων για την παραγωγή νοήματος
- Ανάδειξη και όχι αποκλεισμός της υποκειμενικότητας
- Κριτικά εγγράμματοι δέκτες και πομποί

- * Ελ. Κατσαρού

https://opencourses.uoc.gr/courses/pluginfile.php/15242/mod_resource/content/1/Lesson%205.pdf

Θεματικοί άξονες

Οι θεματικοί άξονες ευρείς, ώστε να μην προτάσσονται «οι γνώσεις για τον κόσμο» έναντι των μαθησιακών διαδικασιών (δραστηριότητες ανάγνωσης, συγκεκριμένο, κλπ. σε ποικίλα κείμενα)

Με άλλα λόγια, δεν διδάσκουμε θεματικούς κύκλους, οριοθετημένες θεματικές περιοχές

Οικοσυστημικό μοντέλο για συγκρότηση ταυτοτήτων μέσω των σχέσεων των μαθητών με περιβάλλον

5 Θεματικοί άξονες

1. Άμεσο κοινωνικό περιβάλλον (οικογένεια, σχολείο, παρέες - κοινωνικές ομάδες)

2. Ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον σε τοπικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο (κοινωνικοί θεσμοί, αγορά εργασίας, θεσμοί εξουσίας, αξίες)

3. Φυσικό περιβάλλον

4. Ψηφιακό περιβάλλον

5. Ταυτότητες (κοινωνικές, εθνικές, πολιτισμικές)

Διαδικασίες
κατανόησης
γραφτού,
προφορικού,
πολυτροπικού
λόγου

Εντοπισμός και αναγνώριση βασικών
χαρακτηριστικών

Ερμηνεία – Ανάλυση - Μετασχηματισμοί

Κριτικός στοχασμός

Αναστοχασμός

Διαδικασίες
κατανόησης
κειμένων

Περιεχόμενο, επικοινωνιακό πλαίσιο, τρόπος οργάνωσης,
είδος, γλώσσα

Σχέση γλωσσικών επιλογών με σκοπούς πομπού, ιδεολογικές
θέσεις, μετασχηματισμοί και αλλαγές στη στόχευση

Εντοπισμός κυρίαρχης φωνής, αποσιωπήσεις

Σύγκριση κειμένων, λειτουργία, στάσεις

Όχι τόσο εντοπισμός και επιβεβαίωση προκειμενικών
παραδοχών

Αναστοχασμός
ως προς την
κατανόηση -
πρακτικά

Οι μαθητές να είναι σε θέση:

Να περιγράψουν τις στρατηγικές κατανόησης κειμένου που χρησιμοποιούν (και να τις παρουσιάζουν στην τάξη)

Να αναγνωρίζουν τις προσωπικές αξίες, στάσεις, εμπειρίες, ιδεολογικές θέσεις που τους επηρεάζουν στη διαδικασία νοηματοδότησης του κειμένου (και να τις παρουσιάζουν)

Να αποτιμούν τις ακολουθούμενες στρατηγικές σε μια διαδικασία αυτοαξιολόγησης ή και αυτοελέγχου

Διαδικασίες
παραγωγής
γραφτού,
προφορικού,
πολυτροπικού
λόγου

Σχεδιασμός και οργάνωση

Σύνθεση (συγγραφική φάση)

Αναθεώρηση – δημοσίευση (χρήση λεξικών, κλπ.),
ενσωμάτωση παρατηρήσεων άλλων, τρόπος
παρουσίασης

Αναστοχασμός

Διδασκαλία με
παιδαγωγική
πολυγραμματισμών
(κριτική εμπλοκή)

Εφαρμογή διαδικαστικού
κειμενοκεντρικού μοντέλου (προ-
αναγνωστική, αναγνωστική, μετα-
αναγνωστική φάση)

Στρατηγική σχεδίου (διαδικασία
αναζήτησης πηγών, επιλογής,
συνδυασμού, σύνθεσης: διαθέσιμα
σχέδια, το σχεδιασμένο, το
ανασχεδιασμένο)

Παιδαγωγική πολυγραμματισμών

Το νόημα / η διαδικασία αποδίδεται ως σχέδιο:

το (ήδη) σχεδιασμένο: οι διαθέσιμοι πόροι για την παραγωγή νοήματος (τα κείμενα που φέρνουμε)

ο σχεδιασμός: η διαδικασία διαμόρφωσης νοήματος μέσω νέων συνδυασμών στοιχείων του σχεδιασμένου (η κοινότητα ανάγνωσης/γραφής)

το ανασχεδιασμένο :το αποτέλεσμα του σχεδιασμού, ένα νέο, υβριδικό, διακειμενικό νόημα

Αναστοχασμός
ως προς την
παραγωγή
κειμένων

Αναμένεται οι μαθητές να είναι σε θέση:

Να αντιλαμβάνονται τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία τους ως συγγραφείς/ομιλητές, ώστε να προσδιορίσουν τους τρόπους με τους οποίους θα αναπτύξουν τις δεξιότητές τους να γράφουν και να μιλούν κατάλληλα και αποτελεσματικά

Να αναστοχάζονται αποτιμώντας την πορεία των ενεργειών τους με βάση πιθανές δυσκολίες που αντιμετώπισαν και τις λύσεις τις οποίες επέλεξαν.

Φόρμα
αναστοχασμού από
ΦΥ εκπαιδευτικού
(σ. 69, Στ. Λεουτσάκος)

Πίνακας

Ηρθε η ώρα να προβληματιστώ για το κείμενο που έγραψα...

- Τι με δυσκόλεψε κατά τη διαδικασία της γραφής του κειμένου μου;

- Πώς προσπάθησα να αντιμετωπίσω τις δυσκολίες που είχα;

- Τι άλλη βοήθεια θα ήθελα;

- Ποιες στρατηγικές εφάρμοσα (π.χ. έκανα σχεδιάγραμμα των ιδεών μου, πώς βρήκα ιδέες και υποστηρικτικό υλικό για το κείμενό μου, με ποιους τρόπους το οργάνωσα κ.ά.);

Το
Πρόγραμμα
Σπουδών στη
Λογοτεχνία

Π.Σ.
Λογοτεχνίας

Ανοιχτές διαδικασίες αλληλεπίδρασης, διερώτησης,
διαπραγμάτευσης των «λόγων για τον κόσμο»

Επανέρχεται, δηλ. το ενδιαφέρον για τη λογοτεχνία ως γνώση,
ως «λόγο για τον κόσμο»

Οι κόσμοι που εκδιπλώνονται μέσα από τις λογοτεχνικές
αναπαραστάσεις τα κυρίαρχα ζητούμενα της μελέτης

Οι προηγούμενες προσεγγίσεις (γραμματολογική, αισθητική,
αυτοτελής – ενδοκειμενική, πολιτισμική) παραμένουν ως
αόρατα εργαλεία

Πολλαπλότητα εκδοχών, διάλογος

Π.Σ.
Λογοτεχνίας

Ερμηνευτική ανάγνωση

Ηθική της ανάγνωσης ως πράξη (όχι τι είναι, αλλά τι κάνουν τα κείμενα)

Επικαιροποιημένη ανάγνωση

Ερμηνευτικός διάλογος (ελεύθερος και τιθασευμένος από τους κειμενικούς δείκτες): συλλογική αναγνωστική διαδικασία: διασταύρωση φωνών, διαπραγμάτευση σημασιών, μετατοπίσεις, διαλογική συγκρότηση, συλλογική σύνθεση

Ιστορικότητα λογοτεχνίας ως ιστορική διάσταση ανθρώπινης κατάστασης

Π.Σ.
Λογοτεχνίας

Η λογοτεχνία ως ευκαιρία για συζήτηση πάνω σε κρίσιμα ερωτήματα για την ανθρώπινη κατάσταση, για κατανόηση ποικίλων όψεων της ανθρώπινης κατάστασης και της σημασίας τους για τη ζωή μας (και όχι τόσο φορμαλιστικές προτεραιότητες, όχι τόσο μέθοδοι ανάλυσης).

Ανάγκη, βέβαια, αναγνώρισης των μηχανισμών του κειμένου (αναγνωστική δεξιότητα) για την κατανόησή του.

Ταυτόχρονα, ανάγκη συμμετοχής της υποκειμενικότητας στην ερμηνεία – τα νοήματα συγκροτούνται δυναμικά (εμπλέκουν βιωματικές εγγραφές του υποκειμένου, αλλά και του κόσμου)

Π.Σ.
Λογοτεχνίας

Ανάγκη συμμετοχής των μαθητών σε έναν διευρυμένο, ισότιμο διάλογο με τις λογοτεχνικές αναπαραστάσεις, με τους συμμαθητές, με τον εκπαιδευτικό

Η νέα μέθοδος: ερμηνευτικός διάλογος (όρος του Gadamer, ανανοηματοδοτημένος ως σχολική αναγνωστική πρακτική)

Ο εκπαιδευτικός ενορχηστρώνει το μαθησιακό περιβάλλον σε αρχές επικοινωνιακής ηθικής

Στόχοι

Οι μαθητές να μάθουν να διερωτώνται για τα ζητήματα που θέτουν τα κείμενα

Να ακούν και να συνυπολογίζουν τη φωνή των συμμαθητών τους επαναδιαπραγματευόμενοι τις υποθέσεις τους (αναγνωστική / ερμηνευτική κοινότητα)

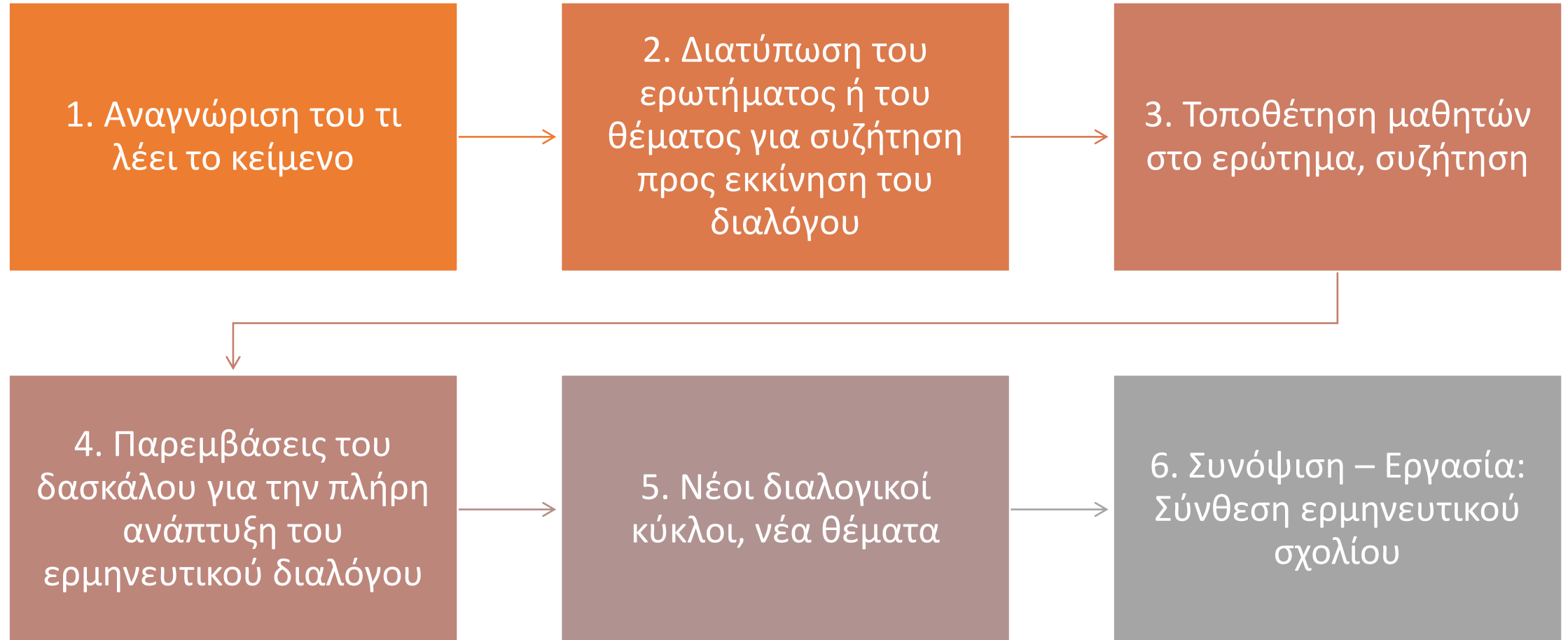
Να ανακαλύψουν/ αποδεχτούν την πολλαπλότητα των ερμηνειών

Να πετύχουν συλλογική σύνθεση των οπτικών της τάξης

(όχι κατάληξη σε κοινά αποδεκτά συμπεράσματα, αλλά χώρος για ανάδυση της υποκειμενικότητας μέσα από τη συλλογική διαδικασία)

Τα βήματα
του
ερμηνευτικού
διαλόγου

Τα βήματα

1.
Αναγνώριση
του τι λέει το
κείμενο

Αναδιήγηση ιστορίας χωρίς ερμηνευτικά σχόλια.

Αναγνωστικές οδηγίες – συσχετισμός κειμενικών στοιχείων

Υποθέσεις, όχι βεβαιότητες: «τι υποθέτετε» όχι «τι σημαίνει»

π.χ. στο «Είμαστε κάτι»: Αν συσχετίσετε τα κατηγορούμενα του *είμαστε* στις τρεις strofές, για ποιους υποθέτετε ότι μιλάει το ποιητικό υποκείμενο;

Ή γενικά: Υπάρχουν στοιχεία στο κείμενο που μας βοηθούν να κατανοήσουμε την ιστορία ή που μας αποπροσανατολίζουν;

2. Διατύπωση του ερωτήματος ή του θέματος για συζήτηση προς εκκίνηση του διαλόγου

«Ποιο είναι το ερώτημα/ θέμα που, κατά τη γνώμη σας, θέτει το κείμενο;»

Η απάντηση του ερωτήματος συνήθως δεν βρίσκεται στο κείμενο, αλλά στη σιωπή του κειμένου – επιδέχεται πολλές απαντήσεις, γι' αυτό απαιτείται το άλλο βλέμμα

π.χ. στο «Περιμένοντας τους βαρβάρους»: *«Ποιοι είναι οι βάρβαροι;»* ή *«Τι συμβολίζουν;»* ή *«Γιατί αυτοί που τους περιμένουν τους έχουν ανάγκη;»*).

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να προτείνει τα θέματα όταν οι μαθητές δυσκολεύονται να διατυπώσουν το ερώτημα, αλλά με εναλλακτικό τρόπο

π.χ. στη «Στέλλα Βιολάντη»: *«Θα σας ενδιέφερε να συζητήσουμε περισσότερο για τις σχέσεις εξουσίας στην οικογένεια ή για τη γυναίκα που επαναστατεί;»*.

Οι αναγνωστικές οδηγίες μπορούν να βοηθήσουν

π.χ. *«Ο τίτλος σε συνδυασμό με τις εικόνες της αρχής σας προκαλεί κάποιο ερώτημα;»*

3. Τοποθέτηση
μαθητών στο
ερώτημα,
συζήτηση επί
των απόψεων
που ακούγονται

Ο διδάσκων συντονίζει, συνοψίζει, διασταυρώνει, θέτει σε διαπραγμάτευση, συμπλέκει υποθέσεις/ απόψεις, χρησιμοποιεί τις τοποθετήσεις των άλλων (δεν πρόκειται για παράλληλες τοποθετήσεις).

Οι μαθητές τοποθετούνται με βάση ό,τι προηγήθηκε, ο εκπαιδευτικός επιμένει στο τι κομίζει η άποψη του καθενός.

4. Χρήση εργαλείων επέκτασης / εμπάθυνσης

Παρεμβάσεις του δασκάλου για την πλήρη ανάπτυξη του ερμηνευτικού διαλόγου

π.χ. «Αν λάβετε υπόψη ότι ο συγγραφέας έγραψε αυτό το κείμενο στην εξορία, τι περισσότερο θα μπορούσατε να σκεφτείτε πάνω στο θέμα;»

Δηλαδή, δίνουμε εξωκειμενικές πληροφορίες ή χρησιμοποιούμε παράλληλα κείμενα, δίνουμε δημοσιευμένα σχόλια ή απόψεις, παρουσιάζουμε θεματική / μορφική αναλογία από θέατρο, κινηματογράφο, μουσική, εικαστικά, παρακινούμε σε αφήγηση ιστορίας που τους προκαλεί συνειρμικά το κείμενο και την επαναπροσδιορίζουν.

(Δεν δίνουμε εξαρχής πολλές εξωκειμενικές πληροφορίες, γι' αυτό και οι φάκελοι υλικού είναι γραμμένοι χωρίς εισαγωγικά σχόλια – και χωρίς ερωτήσεις).

5. Νέοι
διαλογικοί
κύκλοι

Νέα θέματα (ενδεχομένως)

ή συζήτηση επί αρέσκειας/ απαρέσκειας,
επίδρασης πάνω τους, κλπ.

6. Συνόψιση
όσων
ακούστηκαν

(και των ανοιχτών ζητημάτων)

Γραπτή εργασία (και στην τάξη): Σύνθεση ερμηνευτικού σχολίου: ανασύνθεση στοιχείων ερμηνευτικού διαλόγου στην προοπτική που υπαγορεύει η δική τους εμπειρία / προσληπτική κλίση από το κείμενο και η τελική άποψη που διαμόρφωσαν.

Επίσης

Δημιουργία πολυτροπικού κειμένου

Πρότζεκτ – σχέδιο δράσης

Δημιουργική γραφή

Σύγκριση λογοτεχνικού κειμένου με
κινηματογραφική μεταφορά

(παρά το ότι οι μαθητές εξετάζονται μόνο στο ερμηνευτικό
σχόλιο και τους ασκούμε σ' αυτό)

Η δοκιμή στην
πράξη του
ερμηνευτικού
διαλόγου
έδειξε:

Η τάξη ως αναγνωστική ομάδα (κυρίως), αλλά και κατά διαστήματα και μικρότερες ομάδες εργασίας σε διάφορες φάσεις, π.χ. αναζήτηση του θέματος.

Ενεργοποίηση μαθητικού δυναμικού

Ευαισθητοποίηση – επάρκεια αναγνωστική

Νοηματοδότηση κοινωνικών στόχων εκπαίδευσης

Επίδραση και στους εκπαιδευτικούς – επικοινωνιακή ηθική

Χειραφετική και μετασχηματιστική επενέργεια του διαλόγου στους μαθητές: ανοιχτοί άνθρωποι, δημοκρατικοί συζητητές

Αλληλεπίδραση με βάση τα κείμενα

Απελευθερωτική διαδικασία

Το ερμηνευτικό σχόλιο

η τεκμηριωμένη (και όχι αυθαίρετη, εξ ου και οι κειμενικοί δείκτες) υποκειμενικότητα του μαθητή

Ανάπτυξη:

α) του βασικού (για τους μαθητές) ερωτήματος/θέματος του κειμένου

β) της ανταπόκρισής τους σε αυτό

Το ερμηνευτικό σχόλιο

1. ανασύνθεση της οπτικής που διαμόρφωσαν με την ολοκλήρωση της διαλογικής διαδικασίας. (Π.Σ)

2. Τοποθέτηση / ανταπόκριση στο θέμα ή ερώτημα που πιστεύουν ότι θέτει το κείμενο, αξιοποιώντας συνδυαστικά κειμενικούς δείκτες μεταξύ τους ή και στοιχεία του συγκεκριμένου, με σκοπό να τεκμηριώσουν τις προσωπικές θέσεις και ανταποκρίσεις (ΦΕΚ για την εξεταστέα ύλη)

Το
ερμηνευτικό
σχόλιο

Στο τέλος της διδασκαλίας κάθε κειμένου ανασύνθεση στοιχείων
ερμηνευτικού διαλόγου

Η δική τους εμπειρία του κειμένου, προσωπική τους
προσληπτική κλίση της αναγνωστικής διαδικασίας

τελική άποψη που διαμόρφωσαν, το απόσταγμα που άφησε
στον/στην καθένα/καθεμιά η διαλογική διαδικασία

Το ερμηνευτικό σχόλιο μπορεί να αποτελεί ανάπτυξη του
αρχικού ερωτήματος/θέματος ή κάποιου άλλου ερωτήματος
που ανέκυψε στην πορεία.

Το ερμηνευτικό σχόλιο επεκτείνει την προσωπική έκφραση
των μαθητών κατά τη διαλογική διαδικασία και προς τη
γραπτή έκφραση διευκολύνοντας την ανάπτυξη του «εγώ»

Τα
καινούργια
της
Λογοτεχνίας

Ο ερμηνευτικός διάλογος (για τη διδασκαλία)

Το ερμηνευτικό σχόλιο (για τη διδασκαλία και την εξέταση)

Τα δίκτυα κειμένων (τα κείμενα συνδέονται με κάποιο νήμα, που δεν είναι κατ' ανάγκην το κεντρικό θέμα)

Τα δίκτυα
στον Φ.Υ.
(ενδεικτικά -
όχι
υποχρεωτικά)

Όταν θέλεις να φύγεις

Ανατομία ενός εγκλήματος

Βίοι ελάσσονες

Η ύλη
(διδασκτέα
εξεταστέα)

Γλώσσα

A. Διδακτικά βιβλία/σχολικά εγχειρίδια

Έκφραση - Έκθεση (Τεύχος Γ')

- Χατζησαββίδης Σωφρόνης, Χατζησαββίδου Αθανασία, *Γραμματική Νέας Ελληνικής Γλώσσας*

(Η *Γραμματική* είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για όσα αναφέρονται στα Κεφάλαια: «Σύνταξη», «Σημασιολογία» και «Πραγματολογία- Κειμενογλωσσολογία»)

Γλωσσικές Ασκήσεις

Θεματικοί Κύκλοι

Γλώσσα

- Β. Φάκελος Υλικού: «Εμείς και οι άλλοι...» (εκτός του τρόπου αξιολόγησης και των ενδεικτικών κριτηρίων)
- Γ. Ψηφιακά αποθετήρια εγκεκριμένα ή προτεινόμενα από το Υπουργείο Παιδείας και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
- Τα εκπαιδευτικά σενάρια για τη Νεοελληνική Γλώσσα από τη διαδικτυακή πύλη του Πρωτέα. <http://proteas.greek-language.gr/scenarios.html>
- *Πολύτροπη Γλώσσα*: Υποστηρικτικό υλικό για τη γλωσσική διδασκαλία στο λύκειο, διευρύνοντας και εμπλουτίζοντας το εγχειρίδιο «Έκφραση-Έκθεση». <http://politropi.greek-language.gr/>
- *Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας*: Ευρετήριο των ψηφιακών πόρων και εργαλείων του ΚΕΓ για τα γλωσσικά μαθήματα Γυμνασίου – Λυκείου.
- http://www.iep.edu.gr/images/IEP/ΕΠΙΣΤΙΜΟΝΙΚΗ_ΥΠΙΡΕΣΙΑ/Epist_Monades/B_Kyklos/Humanities/2017/evretirio_2017_final.pdf
- *Φωτόδεντρο- Εθνικός συσσωρευτής εκπαιδευτικού περιεχομένου*
- <http://photodentro.edu.gr/aggregator/>
- Δ. Εκπαιδευτικό υλικό από Παιδαγωγικό Ινστιτούτο της Κύπρου για τον σχεδιασμό της διδασκαλίας
- Κατανόηση – Παραγωγή Προφορικού και Γραπτού Λόγου: Διδακτικά εργαλεία για το μάθημα των Ελληνικών
- http://ellid.schools.ac.cy/archeia/ypostiriktiko_yliko/katalogos_ergaleion_katanoisis_paragogis_graptou_proforikou_logou_ellinika_dde.pdf.
- Ε. Υλικό που επιλέγει ο εκπαιδευτικός

Σχόλιο

Επικρατεί ο Φάκελος Υλικού (σύγχρονα, ενδιαφέροντα κείμενα)

Συνδυάζουμε με μέτρο, συμπληρωματικά (στη θεωρία, κυρίως) και τα παλιά

Όπως και δικά μας κείμενα (εφόσον θέλουμε)

Έχουμε στο νου μας το πνεύμα του Π.Σ. και της αξιολόγησης – Δίκτυα κειμένων

Σχόλιο

Κάνουμε χρήση ευρείας γκάμας κειμενικών ειδών (με βάση τη νέα κειμενικότητα)

Χρησιμοποιούμε και το Γλωσσάρι ως εργαλείο (το διδάσκουμε τρόπον τινά)

Συμβουλευόμαστε τις δειγματικές προτάσεις των Φακέλων Εκπαιδευτικού

Λογοτεχνία

A. Διδακτικά βιβλία/σχολικά εγχειρίδια

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (Τεύχος Γ')

Παρίσης Ιωάννης, Παρίσης Ν., *Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων*

B. Φάκελος Υλικού-Δίκτυα κειμένων,

Γ. Ψηφιακά αποθετήρια εγκεκριμένα ή προτεινόμενα από το Υπουργείο Παιδείας και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τα εκπαιδευτικά σενάρια για τη Λογοτεχνία από τη διαδικτυακή πύλη του Πρωτέα. <http://proteas.greek-language.gr/scenarios.html>

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας: Ευρετήριο των ψηφιακών πόρων και εργαλείων του ΚΕΓ για τα γλωσσικά μαθήματα Γυμνασίου – Λυκείου.

http://www.iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Monades/B_Kyklos/Humanities/2017/evretirio_2017_final.pdf

Φωτόδεντρο- Εθνικός συσσωρευτής εκπαιδευτικού περιεχομένου

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/>

Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού. Νέα Ελληνική Λογοτεχνία και Πολιτισμός, Αθήνα, 1996.

www.snhell.gr.

Σχόλιο

Ανάλογα πράττουμε και στη Λογοτεχνία:

Φάκελος Υλικού & παλιό εγχειρίδιο & δικά μας κείμενα (εφόσον θέλουμε)

Εφαρμόζουμε τη λογική του δικτύου

Χρησιμοποιούμε βοηθητικά το Γλωσσάρι ως εργαλείο

Έχουμε στο νου μας το πνεύμα του Π.Σ.

Το Γλωσσάρι
σε Γλώσσα &
Λογοτεχνία

Πρέπει να αξιοποιείται στη διδασκαλία

Επαναπροσδιορισμός και επικαιροποίηση
των κειμενικών ειδών και κάποιων όρων

Επικρατεί έναντι των άλλων

Π.χ.
Τα κειμενικά
είδη (κατά
το
Γλωσσάρι)

Περιγραφή

Εξήγηση

Οδηγίες

Επιχειρηματολογία

Αφήγηση

Τα δίκτυα κειμένων

Φάκελος Υλικού Γλώσσας μαθητή

Τα δίκτυα κειμένων επικοινωνούν με νήματα που θα προκύπτουν από τη διδασκαλία.

Ένα νήμα: «Εμείς και οι άλλοι»

Φάκελος Υλικού Γλώσσα

Δίκτυο κειμένων «Εμείς και οι άλλοι», ενδεικτικό, αλλά και πολύ γενικό:
αναφέρεται σε κάθε περιβάλλον

10 υπο-ενότητες

Επικοινωνία, Σχέσεις αλληλεπίδρασης, Σχέσεις αλληλεπίδρασης στον χώρο της εκπαίδευσης, Έμφυλες ταυτότητες και στερεότυπα, Αναπαραστάσεις του διαφορετικού Άλλου, Αναπαραστάσεις της Ημετερότητας, Ο Ξένος, Ο Άλλος ως εχθρός, Αναπαραστάσεις της Τεχνολογίας, Εμείς και το Φυσικό Περιβάλλον: Φόβοι και προσδοκίες.

Τα είδη των κειμένων

- Άρθρα δημοσιογραφικά, κείμενα επιστημονικά, στοχαστικά, άρθρα, πραγματείες, αυτοβιογραφικά, εξομολογητικά, λογοτεχνικά, έργα τέχνης, γελοιογραφίες, αφίσες, αναρτήσεις από μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κλπ.
- Επίσης, ημερολόγια, επιστολές, προφορικές μαρτυρίες – συνεντεύξεις, θεατρική κριτική – ρεπορτάζ, βιβλιοπαρουσίαση – μικροσυνεντεύξεις, υλικό από Έκθεση, παρουσίαση εκθέσεων,
- Αλλά, και: Ταινίες, ντοκιμαντέρ, τραγούδια, ψηφιακό υλικό, εικονιστικό υλικό, έργα τέχνης
- Γενικά, μεγαλύτερη απομάκρυνση από τον τυπικό δοκιμιακό λόγο

Η γκάμα των κειμένων

- Υπάρχουν και λογοτεχνικά κείμενα, π.χ. «Σουέλ» της Καρυστιάνη, «Φίλοι και εραστές» του Καλλιφατίδη, «Διαβάζοντας στη Χάννα» του Schlink, «Η αναλφάβητη» της Κριστόφ κ.ά.
- ή υβριδικά ως προς τη λογοτεχνική υφή, π.χ. «Παρίσι – Αθήνα» του Αλεξάκη, «Από τη ζωή στη Λογοτεχνία» της Γαλανάκη, κλπ.
- Επίσης, υβριδικά ως προς άλλα στοιχεία, π.χ. πολυτροπικότητα, π.χ. «Ο Ρενέ Μαγκρίτ και η αμφισβήτηση της κοινής γνώμης» με πίνακες του ζωγράφου ενσωματωμένους στο κείμενο (γενικά, τα ηλεκτρονικά κείμενα συχνά συνοδεύονται από εικόνες υπομνηματισμού) ή «Live your myth. Η Ελλάδα μέσα από τις αφίσες του ΕΟΤ. Από το χθες στο σήμερα» και «Οι 43 διαχρονικά ωραιότερες αφίσες του ΕΟΤ...».
- Επίσης, κυρίως εικονιστικά κείμενα, π.χ. «Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ σε μορφή graphic diary» ή οι γελοιογραφίες για το κινητό και τους εφήβους, αλλά και καρτ ποστάλ για τα γυναικεία επαγγέλματα.

Η νέα κειμενικότητα

- *«Κάθε κείμενο δεν είναι μόνο μια γλωσσική μορφή, αλλά είναι μορφή ζωής, τρόπος ύπαρξης, πλαίσιο για κοινωνική δράση, περιβάλλον για μάθηση, χώρος εντός του οποίου παράγεται νόημα.» (Bazeman).*

Η αξιολόγηση

Τα νέα
δεδομένα

Συνεξέταση (επί της ουσίας όχι ακριβώς ενιαία, όπως στο αρχικό ΦΕΚ):
τα κείμενα δεν συνομιλούν και δεν αναμειγνύονται οι ερωτήσεις

Πιο κοντά σε ό,τι συμβαίνει ήδη σε Γυμνάσιο – Λύκειο, αλλά όχι το ίδιο

Δίκτυα κειμένων και στη Γλώσσα και στη Λογοτεχνία

Τα μεταγλωσσικά δεν ζητούνται – μόνον ως εργαλεία (Γλωσσάρι όρων)

Πάντως, μεγαλύτερος χώρος στην υποκειμενικότητα των μαθητών

Το ωρολόγιο: 2 ώρες Γλώσσα, 2 ώρες Λογοτεχνία, 2 ώρες Αναστοχασμός

Το ΦΕΚ
αξιολόγησης

Τα κείμενα

- «Δίνονται δύο ή τρία μη διδαγμένα κείμενα συνολικής έκτασης έως τρεις σελίδες, ένα εκ των οποίων είναι λογοτεχνικό, σε ολοκληρωμένη ή αποσπασματική μορφή (ποίημα, διήγημα, μυθιστόρημα ή θεατρικό έργο). Τα υπόλοιπα κείμενα μπορεί να είναι σε ολοκληρωμένη, ελαφρώς διασκευασμένη ή αποσπασματική μορφή: δημοσιογραφικά άρθρα, συνεντεύξεις, κριτικές, δοκίμια, επιστημονικά κείμενα, αφίσες με λεζάντα, πληροφοριακά κείμενα με εικόνες, σκίτσα, πίνακες ή διαγράμματα, κ.ά.), διαφορετικά μεταξύ τους ως προς το κειμενικό είδος, ώστε να αποτιμάται η αναγνωστική ικανότητα των μαθητών/τριών σε ποικιλία κειμενικών ειδών. Τα κείμενα μπορούν να συνοδεύονται από σύντομο εισαγωγικό σημείωμα χωρίς ερμηνευτικά σχόλια.»

Σχόλιο

Αδίδακτα κείμενα

1-2 μη λογοτεχνικά (διαφορετικού κειμενικού είδος)

1 λογοτεχνικό

Τα μη λογοτεχνικά συνομιλούν μεταξύ τους (λογικά)

Το λογοτεχνικό όχι κατ' ανάγκην

Ως προς την έκταση: μέχρι 3 σελίδες (σχετικά μικρότερα)

Ποικιλία ειδών (και πολυτροπικά)

Παρενθετικό
σχόλιο

Σχετικά με τη διάκριση: λογοτεχνικό – μη λογοτεχνικό

Και παλαιότερα μπορούσε να τεθεί ένα λογοτεχνικό ή λογοτεχνίζον κείμενο προς πραγμάτευση στην εξέταση της Γλώσσας, πράγμα που συνέβη εν μέρει με τα (στοχαστικού χαρακτήρα) κείμενα των Καζαντζάκη, Σεφέρη, Αρβελέρ, χωρίς, φυσικά, να αξιοποιούνται ως τέτοια.

Τώρα διαχωρίζεται πιο καθαρά η έννοια του μη λογοτεχνικού, αλλά εισάγεται ευρεία γκάμα κειμένων και ξεφεύγουμε από την αποκλειστικότητα του δοκιμίου και του επιστημονικού άρθρου. Επίσης, μπορεί να γίνει χρήση υβριδικών κειμένων.

Παρενθετικό
σχόλιο

Έτσι κι αλλιώς, υπάρχει σχετική ανάμειξη των ειδών και στα υπάρχοντα βιβλία, αφού και η λογοτεχνία συμμετέχει στον προβληματισμό για τον κόσμο.

Στους Θεματικούς κύκλους φιλοξενούνται λογοτεχνικά κείμενα , αλλά ακόμα και στην και στην Έκθεση – Έκφραση κάποια λογοτεχνικού ύφους.

Στα βιβλία Λογοτεχνίας περιλαμβάνονταν δοκίμια.

Παρενθετικό
σχόλιο

Ο Φάκελος Υλικού Γλώσσας περιλαμβάνει αρκετά λογοτεχνικά κείμενα, στο πλαίσιο της ανάπτυξης του προβληματισμού γύρω από τις θεματικές ενότητες. (Κάτι ανάλογο συμβαίνει και στα βιβλία του ΕΠΑΛ.)

Ωστόσο, εντέλει, η Λογοτεχνία δεν συνδέθηκε στο νέο ΦΕΚ με την παραγωγή κριτικού ή επιχειρηματολογικού λόγου (4^ο θέμα).

Η αρχική πρόθεση ήταν να αλλάξει αυτό (τουλάχιστον εν μέρει). Γι' αυτό σε πολλές προτάσεις του Φακέλου Υλικού Εκπαιδευτικού περιλαμβάνονται τέτοιες ασκήσεις.

Τα θέματα

- «Για τα κείμενα αυτά τίθενται τέσσερα συνολικά θέματα μέσω των οποίων αποτιμάται η ικανότητα των μαθητών/τριών να κατανοούν το περιεχόμενο των κειμένων, να ερμηνεύουν και να αξιολογούν στάσεις, αξίες, ιδέες κ.ά. βασιζόμενοι/ες σε στοιχεία των κειμένων, καθώς επίσης να παράγουν ερμηνευτικό και κριτικό λόγο. Τα θέματα προτείνεται να είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας και να τίθενται περιορισμοί στην έκταση των απαντήσεων (όπου χρειάζεται). Το νοηματικό περιεχόμενο των μη λογοτεχνικών κειμένων πρέπει να είναι συναφές με κάποιον ή κάποιους από τους θεματικούς άξονες που προσδιορίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας.»

Το πρώτο θέμα

- «Το πρώτο θέμα σχετίζεται με τα μη λογοτεχνικά κείμενα και αφορά τη συνοπτική νοηματική απόδοση από μαθητές/τριες μέρους ενός κειμένου ή τη συνοπτική απόδοση των απόψεων που διατυπώνονται σε ένα κείμενο για κάποιο ζήτημα.
- Το πρώτο θέμα βαθμολογείται με 15 μονάδες.»

Σχόλιο

Συνοπτική απόδοση – Πύκνωση σε ένα κείμενο (όχι και στα δύο, παρότι υπάρχουν αντίστοιχες ασκήσεις στον Φ.Υ.)

Μόνο στα μη λογοτεχνικά - όχι στο λογοτεχνικό (όπως ήταν η αρχική πρόθεση)

Σε μέρος, αλλά και σε ολόκληρο κείμενο (οι απόψεις του συγγραφέα μπορεί να εκτείνονται σε ολόκληρο το κείμενο) – αίρεται ο περιορισμός του μέρους, αλλά και το επικοινωνιακό πλαίσιο (και τα δύο ίσχυαν στο περσινό ΦΕΚ για την ενδοσχολική αξιολόγηση)

Πάντως, γενικά, πρόκειται για εστιασμένη περίληψη, διαφορετική από τα μέχρι τώρα των Πανελλαδικών, που έχει στοιχεία άσκησης κατανόησης, αλλά και μετασχηματισμού.

Παραδείγματα συνοπτικής απόδοσης στα κριτήρια του ΙΕΠ

- 1. Να αποδώσετε με λίγα λόγια (50-60 λέξεις) [το κείμενο έχει 420] το περιεχόμενο της επιστολής της έγκλειστης στις φυλακές Θήβας, χωρίς δικά σας σχόλια.
- 2. Το Κείμενο II παρουσιάζει μια ιστορική στιγμή του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου. Ποιο είναι το γεγονός που αφηγείται; Να το παρουσιάσετε συνοπτικά σε 100 λέξεις.
- 3. Να αποδώσετε περιληπτικά το Κείμενο I (σε 60-80 λέξεις)[το κείμενο έχει πάνω από 500 λέξεις]
- 4. Να παρουσιάσετε συνοπτικά (60 έως 80 λέξεις) και χωρίς δικά σας σχόλια τις αρετές, που απαιτούνται, σύμφωνα με τον συντάκτη του Κειμένου 1, για ανταποκριθούν οι νέοι στις απαιτήσεις του σύγχρονου κόσμου.

Σχόλιο

Η τρίτη (ιδίως) εκφώνηση, αλλά και η πρώτη, ανάγονται σε μη εστιασμένη περίληψη στο σύνολο του κειμένου.

Μόνο το τρίτο και το τέταρτο θέμα αναφέρονται σε τυπικό δημοσιογραφικό ή δοκιμιακό κείμενο, σύμφωνα με τα παραδεδομένα.

Συνοπτική απόδοση σε δραστηριότητες του ΦΥ εκπαιδευτικού

- 1. Από fb σε twitter με διατήρηση ύφους αρχικής ανάρτησης.
- 2. Αφού κρατήσετε τις απαραίτητες σημειώσεις, συντάξτε μία περίληψη 50-70 λέξεων και παρουσιάστε στην ολομέλεια το περιεχόμενο του άρθρου. Υποθέστε ότι εκφωνείτε ειδήσεις στο ραδιόφωνο του σχολείου σας. Να λάβετε υπόψη τα χαρακτηριστικά που θέλετε να έχει η παρουσίασή σας ως προς το περιεχόμενο και τις γλωσσικές επιλογές: ανάδειξη των βασικών πληροφοριών με συντομία και σαφήνεια, ουδετερότητα ή διατύπωση σχολίου (ακόμα και με χιούμορ-ειρωνεία), υιοθέτηση ανάλογου ύφους, εκφραστικές επιλογές κ.λπ.

Συνοπτική απόδοση σε δραστηριότητες του ΦΥ εκπαιδευτικού (σε περισσότερα κείμενα)

- 2. Διαβάστε τα κείμενα 2, 3 και 4 και σημειώστε επιγραμματικά τα επιχειρήματα που αναπτύσσονται σε αυτά υπέρ και εναντίον της συνέχισης της εξερεύνησης του διαστήματος.
- 4. Να γράψετε μια κοινή περίληψη 130-150 λέξεων και για τα τρία κείμενα...Θα πρέπει να δίνετε το θεματικό κέντρο των κειμένων, καθώς και τις απόψεις που εκφράζονται για το καθένα από τα επιμέρους θεματικά κέντρα.
- 5. Να εντοπίσετε και να σημειώσετε επιγραμματικά τους λόγους της «διαρροής των επιστημόνων» και τους τρόπους που, κατά τη γνώμη των συγγραφέων, το φαινόμενο θα μπορούσε να αντιστραφεί στην Ελλάδα (όλα τα κείμενα).

Σχόλιο

Η πύκνωση σε περισσότερα κείμενα δεν μπορεί να τεθεί στις εξετάσεις, αλλά μπορεί να ζητηθεί στην τάξη ως άσκηση.

Το δεύτερο θέμα

- «Το δεύτερο θέμα σχετίζεται με τα μη λογοτεχνικά κείμενα και αναλύεται σε τρία ερωτήματα, διαφορετικά μεταξύ τους, με δυνατότητα κάποιο/α από αυτά να είναι κλειστού τύπου και με ενδεχόμενη αιτιολόγηση της απάντησης. Ένα από αυτά μπορεί να διαιρείται σε δύο υποερωτήματα.
- Τα ερωτήματα σχετίζονται με:
- α) την αξιοποίηση του πλαισίου των κειμένων (κοινωνικού, ιστορικού, πολιτιστικού, του χώρου και του χρόνου) με σκοπό την κατανόηση των λόγων και των ενεργειών των υποκειμένων (ατομικών και συλλογικών) που αναφέρονται στα κείμενα, και των σχέσεων μεταξύ τους.

Το δεύτερο θέμα

- β) τον εντοπισμό και την ερμηνευτική προσέγγιση σκοπών, στάσεων, βασικών θέσεων και προθέσεων του συντάκτη/ συντακτών των κειμένων, καθώς και την τεκμηρίωση της βασικής ιδέας του κειμένου.
- γ) την αξιολόγηση της συνάφειας ιδεών, επιχειρημάτων, τίτλων, υπότιτλων, εικόνων κ.ά. με μια θέση, άποψη ή ζήτημα που θέτει το κείμενο και της αποδεικτικής τους αξίας.
- δ) τον εντοπισμό και τη συσχέτιση συγκεκριμένων κειμενικών δεικτών που οργανώνουν το κείμενο ως σημασιοδοτημένη κατασκευή – δηλαδή οι μαθητές/τριες να εντοπίζουν μέσα στο κείμενο δείκτες (π.χ. λεξιλόγιο, ρηματικά πρόσωπα, στίξη, εκφραστικά μέσα, τρόπους σύνταξης κ.ά.) και να αναγνωρίζουν τη λειτουργία τους στο κείμενο.

Το δεύτερο θέμα

- ε) την αναγνώριση και την ερμηνευτική προσέγγιση του τρόπου σύνδεσης και οργάνωσης ιδεών, προτάσεων, παραγράφων ή διαφόρων σημειωτικών τρόπων σε ένα κείμενο, αφού λάβουν οι μαθητές/τριες υπόψη το επικοινωνιακό πλαίσιο και τα κοινωνικά συμφραζόμενα.
- στ) τη σύγκριση των μη λογοτεχνικών κειμένων ως προς τις θέσεις, τον τρόπο πραγμάτευσης του θέματος, την πειστικότητα, την αποτελεσματική μετάδοση του νοήματος, κλπ.
- Το δεύτερο θέμα βαθμολογείται με 40 μονάδες, που επιμερίζονται σε κάθε ερώτημα ανάλογα με τη βαρύτητά τους (15+15+10). Τα υποερωτήματα, επίσης, βαθμολογούνται ανάλογα με τη βαρύτητά τους.»

Σχόλιο

Εκ πρώτης όψεως, εκτός από τα μέχρι τώρα γνωστά (π.χ. θέματα δομής, συνοχής, λεξιλογίου, ένταξης σε κειμενικό είδος, κλπ.) προστίθεται η σύγκριση (ως προς θέσεις, πειστικότητα, αποτελεσματικότητα) – το τελευταίο μας οδηγεί σε θεωρία πειθούς

(εφόσον υπάρχει δεύτερο κείμενο, αφού δεν είναι υποχρεωτικό, που, κανονικά, θα είναι διαφορετικού είδους / ύφους)

Σχόλιο

Επί της ουσίας, οι αλλαγές είναι περισσότερες:

Τίθενται θέματα ερμηνείας ή/ και πύκνωσης (εντοπισμού ιδεών), συσχετισμού των γλωσσικών επιλογών με την πρόθεση του πομπού και το συγκείμενο, με το περιεχόμενο του κειμένου.

Τυχόν ερωτήσεις που προσιδιάζουν σε πύκνωση (απόψεις του γράφοντος για κάποιο ζήτημα) διαφοροποιούνται από το 1^ο θέμα ως προς το ότι ζητείται αξιολόγηση, αιτιολόγηση, σχολιασμός (κανονικά).

Υπάρχει, δηλαδή, μεγαλύτερη εμβάθυνση, σε σχέση με τα προηγούμενα, στην επιλογή των κειμενικών δεικτών, που εντάσσονται σε ερμηνευτικά σχήματα.

Δεν απομονώνονται οι όροι, τα γλωσσικά και δομικά στοιχεία από το περιεχόμενο – αντίθετα, συνεξετάζονται.

Το δεύτερο θέμα στα κριτήρια του ΙΕΠ

- 1.
- Α) Η Ε. Μαραγκουδάκη χαρακτηρίζει το περιεχόμενο των παιδικών βιβλίων αναχρονιστικό ως προς τα πρότυπα φύλου. Πώς τεκμηριώνει την άποψή της; (Μονάδες 10)
- Β)
- α) Εάν υποθέσετε ότι με το Κείμενο Ι η συγγραφέας θέλει να αποδείξει την ορθότητα των σκέψεών της, να δείξετε με ποιους τρόπους - γλωσσικές επιλογές πετυχαίνει τον στόχο της αυτό. (Μονάδες 08)
- β) Εάν λάβετε υπόψη σας την ταυτότητα/ιδιότητα της συντάκτριας της επιστολής του Κειμένου ΙΙ πώς κρίνετε την επιλογή του συγκεκριμένου κειμενικού είδους και πώς αυτό εξυπηρετεί τον σκοπό της; (Μονάδες 07)
- (πριν: β. Εάν υποθέσουμε ότι με το Κείμενο ΙΙ η επιστολογράφος θέλει να συγκινήσει τον/την αποδέκτη της επιστολής, να δείξετε με ποιους τρόπους - γλωσσικές επιλογές πετυχαίνει τον στόχο της αυτό.)
- Γ) Σύμφωνα με τα δύο πρώτα κείμενα (Κείμενα Ι και ΙΙ) ποιο ρόλο επιτελεί η εκπαίδευση για την κοινωνία και το άτομο; (Μονάδες 15)

Το δεύτερο θέμα στα κριτήρια του ΙΕΠ

- 2.
- Α) Να επιβεβαιώσετε ή να διαψεύσετε τους ακόλουθους ισχυρισμούς που αναφέρονται στα Κείμενα Ι και ΙΙ:
- Β)
- α) Ποιος είναι ο σκοπός του συγγραφέα στο συγκεκριμένο απόσπασμα (Κείμενο Ι) και β) με ποιους τρόπους τον εξυπηρετεί; (Μονάδες 06+09=15)
- Γ) Η τελευταία παράγραφος του κειμένου ΙΙ χρησιμοποιεί την προσωπική μαρτυρία ως τρόπο πειθούς. Πόσο αποτελεσματική είναι και με ποια εκφραστικά μέσα επιτυγχάνεται; (Μονάδες 10)

Το δεύτερο θέμα στα κριτήρια του ΙΕΠ

- 3.
- Α) Με ποιους τρόπους τεκμηριώνει την αισιόδοξη προοπτική που διατυπώνει για το μέλλον ο συντάκτης του κειμένου II; (Μονάδες 15)
- Β) Με ποιον τρόπο υποστηρίζει η τελευταία υπογραμμισμένη παράγραφος το κεντρικό θέμα του κειμένου I και τη βασική θέση του συντάκτη του; (Μονάδες 10)
- Γ)
- α. Να ξαναγράψετε την πρώτη παράγραφο του Κειμένου II....
- β. Να εξηγήσετε με πιο απλά λόγια το περιεχόμενο της τελευταίας παραγράφου του Κειμένου II, όπως παρατίθεται παρακάτω, ώστε να γίνει κατανοητό από έναν φίλο σας που δεν το καταλαβαίνει:

Το δεύτερο θέμα στα κριτήρια του ΙΕΠ

- 4.
- Α) Στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 ο συγγραφέας παρουσιάζει την ανθρωπιά ως τη σημαντικότερη αρετή που πρέπει να διαθέτει ο σύγχρονος άνθρωπος. Να ερμηνεύσετε τον ισχυρισμό του αυτό, λαμβάνοντας υπόψη τον χρόνο δημοσίευσης του συγκεκριμένου κειμένου (1966). (Μονάδες 15)
- Β) Το Κείμενο 1 δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά το 1966, ενώ το Κείμενο 3 το 2016. Ποιες ομοιότητες και διαφορές παρατηρείτε στις δεξιότητες που περιλαμβάνουν τα δύο κείμενα; Πού οφείλεται, κατά τη γνώμη σας, η διαφοροποίηση; (Μονάδες 15)
- Γ)
- α) Να ερμηνεύσετε τη χρήση των ερωτήσεων στην α' παράγραφο του Κειμένου 1, λαμβάνοντας υπόψη την επικοινωνιακή περίσταση (πομπός, δέκτης, σκοπός του κειμένου). (Μονάδες 5)
- β) Ποιος είναι ο ισχυρισμός τον οποίο επιχειρεί να αποδείξει ο συγγραφέας στη β' παράγραφο του Κειμένου 1; Με ποια μέσα επιτυγχάνει τον στόχο του; (Μονάδες 5)

Δείγματα ερωτήσεων από ΦΥ εκπαιδευτικού

- 1. Ποια όψη της Ελλάδας προκρίνει η φράση του αρθρογράφου «Ελλαδίτσα»; Εξακολουθεί να χρησιμοποιείται ο όρος σήμερα και για ποιους σκοπούς;
- 2. Ποιες πληροφορίες παρέχει ο τίτλος και πώς προΐδεάζει για το προς πραγμάτευση θέμα;
- 3. Ποιες ταυτότητες, κατά τον αρθρογράφο, έχουν κατασκευαστεί με βάση αυτές τις αφίσες;
- 4. Να εντοπίσετε τα βασικά δομικά μέρη του επιχειρήματος (ισχυρισμός, βαθμός βεβαιότητας, δεδομένα, εγγυήσεις, υποστήριξη, αντίλογος) που αναπτύσσεται στο κείμενο.

Δείγματα ερωτήσεων από ΦΥ εκπαιδευτικού

- 5. Σε ποιο κειμενικό είδος ανήκει το κείμενο, ποιο είναι το θέμα του, ποιος είναι ο συντάκτης, σε ποιο ακροατήριο απευθύνεται και ποιος ο σκοπός της συγγραφής του;
- 6. Σε ποιο είδος ανήκει το κείμενο; Ποια χαρακτηριστικά του σας οδηγούν σε αυτή τη διαπίστωση;
- 7. Σε ποιους, κατά τη γνώμη σας, απευθύνεται το κείμενο; Ποιος είναι ο στόχος του συντάκτη του;
- 8. Ο συντάκτης του κειμένου κάνει χρήση παραδειγμάτων. Εντοπίστε τα σημεία και συζητήστε πώς λειτουργούν τα παραδείγματα (επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα, προθέσεις συντάκτη, κλπ.).
- 9. Σε σημεία του 2^{ου} κειμένου το ρηματικό πρόσωπο μετατρέπεται από γ' (ενικό ή πληθυντικό) σε α' πληθυντικό. Να ερμηνεύσετε την επιλογή του συγγραφέα σε σχέση με τον σκοπό που επιδιώκει να επιτύχει στα συγκεκριμένα σημεία.

Ερωτήσεις σύγκρισης από Φ.Υ. εκπαιδευτικού

- 1. Αν συγκρίνουμε τα υπογραμμισμένα αποσπάσματα των Κειμένων Ι και ΙΙ ποια βασική αντίφαση παρατηρούμε; Πώς ερμηνεύεται;
- 2. Συγκρίνοντας τα Κείμενα Ι και ΙΙ ποια συμπεράσματα θα μπορούσαμε να διατυπώσουμε σχετικά με την θετική και αρνητική επίδραση της μηχανής στη ζωή μας;
- 3. Το Κείμενο Ι δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά το 1966, ενώ το Κείμενο ΙΙΙ το 2013. Ποιες ομοιότητες και διαφορές παρατηρείτε στις δεξιότητες που περιλαμβάνουν τα δύο κείμενα; Πού οφείλεται, κατά τη γνώμη σας, η διαφοροποίηση; Η απάντησή σας να περιέχεται σε παράγραφο έως 100 λέξεων που να αναπτύσσεται με σύγκριση - αντίθεση.
- 4. Σε τι διαφοροποιείται η οπτική για τη «διαρροή επιστημόνων» του Γιώργου Στείρη από την οπτική των συγγραφέων των άλλων κειμένων;

Ερωτήσεις σύγκρισης από Φ.Υ. εκπαιδευτικού

- 5. Συγκρίνετε το κείμενο αυτό με τα δύο άρθρα... Υπάρχει διαφορά ως προς την επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα, προθέσεις συντάκτη, κλπ.;
- 6. Να συγκρίνετε την επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται στα δύο κείμενα υπέρ της ενίσχυσης των ανθρωπιστικών σπουδών. Ποια από τις δύο κρίνετε ως περισσότερο πειστική; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
- 7. Οι συγγραφείς των δύο κειμένων παρατηρούν πως οι ανθρωπιστικές σπουδές υποβαθμίζονται προς όφελος της τεχνολογικής και επιστημονικής εκπαίδευσης. Ποια είναι η διαφορά στην οπτική τους γωνία; (Πώς τοποθετείστε εσείς στην αντιπαράθεση των δύο αυτών εκπαιδευτικών προσανατολισμών; Να εκθέσετε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας.)

Επισήμανση

- Οι δραστηριότητες για κοινή περίληψη του Φ.Υ. μπορούν να ενταχθούν και στη σύγκριση (δεν θα ζητηθούν στην εξέταση, αλλά μπορεί να είναι χρήσιμες στη διδασκαλία).
- Γενικά, οι δραστηριότητες του Φακέλου Υλικού Εκπαιδευτικού υπερβαίνουν το ΦΕΚ και είναι, εκ των πραγμάτων, προσανατολισμένες στη διδασκαλία, για την οποία υποδεικνύουν ένα νέο πνεύμα.
- Έτσι κι αλλιώς, η διδασκαλία μας πρέπει να είναι ευρύτερη του ΦΕΚ αξιολόγησης.

Το τρίτο θέμα

- «Το τρίτο θέμα σχετίζεται με το λογοτεχνικό κείμενο και αφορά την παραγωγή ερμηνευτικού σχολίου, με το οποίο επιδιώκεται οι μαθητές/τριες αφενός να αναπτύσσουν κρίσιμα θέματα/ ερωτήματα που πραγματεύεται το λογοτεχνικό κείμενο, αξιοποιώντας συνδυαστικά κειμενικούς δείκτες ή και στοιχεία συγκεκριμένου, αφετέρου να τοποθετούνται/ ανταποκρίνονται στα θέματα /ερωτήματα αυτά, τεκμηριώνοντας τις προσωπικές τους θέσεις. Η προβλεπόμενη έκταση της απάντησης μπορεί να κυμαίνεται από 100 έως 200 λέξεις.
- Το τρίτο θέμα βαθμολογείται με 15 μονάδες.»

Σχόλιο

Αποκλειστικά στο λογοτεχνικό κείμενο

Αποκλειστικά ερμηνευτικό σχόλιο:

Ερμηνευτική ανάλυση + αναγνωστική ανταπόκριση

15 μονάδες η συνολική συμμετοχή της Λογοτεχνίας

Ερωτήματα σχετικά με την απουσία προϋπαρξής ερμηνευτικού διαλόγου στο άγνωστο κείμενο

(Βέβαια, η εργασία κατά τη διάρκεια της χρονιάς θα ασκήσει τους μαθητές, ώστε να αντιμετωπίζουν άγνωστο κείμενο)

Ίσως ερωτήματα σχετικά και με την αντικειμενικότητα της αξιολόγησης

Η ερώτηση ερμηνευτικού σχολίου στα κριτήρια του ΙΕΠ

- 1. Αξιοποιώντας τους κειμενικούς δείκτες του ποιήματος (π.χ. εικόνες, αντιθέσεις κ.λπ.) να σχολιάσετε το θέμα/ερώτημα που πιστεύετε ότι τίθεται στο ποίημα αυτό κατά την κρίση σας (100-200 λέξεις).
- 2. Ποιο βασικό ερώτημα θεωρείτε ότι τίθεται στο ποίημα μέσα από την παράθεση των συνεχιζόμενων οπτικών εικόνων (Κείμενο III) και πώς θα το σχολιάζατε σύμφωνα με τη δική σας οπτική; (100-200 λέξεις)
- 3. Ποιο θεωρείτε ότι είναι το κρίσιμο θέμα που προκύπτει από τη στάση της ηρωίδας στο διήγημα (Κείμενο III) και ποια είναι η δική σας τοποθέτηση έναντι μιας τέτοιας στάσης; (100-200 λέξεις)
- 4. Ποιο είναι το ερώτημα που τίθεται στο ποίημα μέσω της διαλογικής μορφής που αναπτύσσεται σ' αυτό; Ποια είναι η δική σας απάντηση στο ερώτημα αυτό; (100-200 λέξεις)

Παραδείγματα από ασκήσεις του Φακέλου

- 1. Ποιο είναι κατά τη γνώμη σου το θέμα που θέτει το διήγημα Φουραντάν (200-300 λέξεις).
- 2. Ποιο είναι το θέμα που, κατά τη γνώμη σου, θίγει το κείμενο; Σου άρεσε ο τρόπος που ο συγγραφέας το απέδωσε; Σε προβλημάτισε κάτι;
- 3. Θα μπορούσε να συμβεί σήμερα μια ιστορία σαν αυτή που παρουσιάζεται στο Πίστομα ή στο Ακόμα; Να απαντήσετε λαμβάνοντας υπόψη διάφορες παραμέτρους όπως την αλλαγή στις σχέσεις των δύο φύλων, στις νοοτροπίες, στα ήθη και στο Δίκαιο.
- 4. Γράψτε το δικό σας ερμηνευτικό σχόλιο για τον τίτλο του ποιήματος.

Επισήμανση

Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, το ερώτημα είναι ανοιχτό: «Ποιο είναι το θέμα του κειμένου»;

(Εννοείται, το κρίσιμο θέμα, το προς συζήτηση)

Βέβαια, η διατύπωση του ΦΕΚ «να αναπτύσσουν» και όχι «να εντοπίζουν και να αναπτύσσουν» αφήνει τυπικά το περιθώριο να δοθεί το κρίσιμο θέμα και να αναπτυχθεί από τον μαθητή.

Επισήμανση για τη διδασκαλία

Εφαρμόζουμε τον ανοιχτό ερμηνευτικό διάλογο

Εξασκούμε το παιδί στο να εντοπίζει το θέμα

Γραφή στην τάξη (ή/και στο σπίτι)

Αξιοποίηση δώρου

Επισήμανση στο ΦΕΚ

- «Στα παραπάνω θέματα χρειάζεται να είναι σαφής και προσεκτική η διατύπωση των ερωτημάτων, ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις στις απαντήσεις των μαθητών/τριών»

Σχόλιο

Παράδοξη η θέση αυτής της επισήμανσης, που θα έπρεπε να ακολουθεί είτε το δεύτερο είτε το τέταρτο θέμα, αφού οι επικαλύψεις μπορούν να αφορούν μόνο τα μη λογοτεχνικά κείμενα.

Προφανώς, παρέμεινε από το προηγούμενο ΦΕΚ, όπου το τρίτο θέμα ήταν διαφορετικό.

Το τέταρτο θέμα

- «Το τέταρτο θέμα σχετίζεται με τα μη λογοτεχνικά κείμενα και αφορά τη γραπτή παραγωγή κριτικού λόγου, 300 έως 400 λέξεων (ανάλογα με τη βαρύτητα του θέματος), το οποίο ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (σκοπό, πομπό, αποδέκτες, κειμενικό είδος) και ζητεί από τους μαθητές/τριες την ανάπτυξη τεκμηριωμένης προσωπικής γνώμης, τη συμφωνία ή τη διαφωνία τους με προβλήματα, θέσεις, στάσεις, στερεότυπα, προκαταλήψεις κ.ά., που θέτει το κείμενο / θέτουν τα κείμενα αναφοράς.
- Το τέταρτο θέμα βαθμολογείται με 30 μονάδες.»

Σχόλιο

Πολύ πιο στενή σύνδεση με το κείμενο αναφοράς

Αξιοποίηση στοιχείων κειμένου/ων

Πιο ενισχυμένη η κριτική παραγωγή λόγου:

διατύπωση τεκμηριωμένης άποψης για ζητήματα που θίγουν τα κείμενα

διατύπωση συμφωνίας ή διαφωνίας

Πιο ουσιαστική η σημασία του επικοινωνιακού πλαισίου

Η πρόθεση είναι να υποχωρήσουν οι «γνώσεις για τον κόσμο», η προϋπόθεση πραγματολογικών γνώσεων, και να προκριθούν οι γνώσεις από τα κείμενα.

Όμως, κάθε κρίση, τοποθέτηση επί συγκεκριμένων θέσεων δεν προϋποθέτει μια ήδη διαμορφωμένη κρίση που έχει προκύψει από σχετική μελέτη;

Από την άλλη, κρίνουμε τα κείμενα με βάση τη σκέψη μας, την οποία καλλιεργούμε με τη διδασκαλία, και με βάση τις εμπειρίες μας και από την τάξη, που είναι μια κοινότητα πρακτικής ή ανάγνωσης.

Το τέταρτο θέμα στα κριτήρια του ΙΕΠ

- 1. Επιχειρηματολογικό κείμενο - ανακοίνωση στον τύπο Ρόλος: Εκπρόσωπος μη κυβερνητικής οργάνωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα Αποδέκτες: Ευρύ κοινό Θέμα: Με ποιους τρόπους το σχολείο μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες να ξεπεράσουν στερεοτυπικές απόψεις που έχουν να κάνουν με τα πρότυπα φύλου; (Να αξιοποιήσετε το περιεχόμενο των παραπάνω κειμένων.)
- 2. Στο πλαίσιο αφιερώματος για τα 100 χρόνια από τη λήξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, αξιοποιείτε στοιχεία από τα κείμενα και γράφετε ένα άρθρο (300-400 λέξεων) στη σχολική εφημερίδα, όπου παρουσιάζετε τους παράγοντες που οδηγούν σε πολεμικές συγκρούσεις τα κράτη και τον ρόλο της ιστορικής εκπαίδευσης στη συμφιλίωση των λαών και στην ενδυνάμωση της ειρήνης ανάμεσα στα εθνικά κράτη.

Το τέταρτο θέμα στα κριτήρια του ΙΕΠ

- 3. Η στάση των κοινωνιών απέναντι στις όποιες τεχνολογικές εξελίξεις είναι αντιφατική: την ίδια στιγμή που τονίζονται οι κίνδυνοι, τονίζονται και τα οφέλη που θα προκύψουν. Πώς ερμηνεύεται αυτή η αντίφαση; Να προσδιορίσετε την δική σας στάση σχετικά με την τεχνολογική πρόοδο, σε ένα δοκίμιο 300 περίπου λέξεων.
- 4. Επιχειρηματολογικό κείμενο (επιλέξτε ελεύθερα τον τύπο του κειμένου σας)
Πομπός: τελειόφοιτος Λυκείου Αποδέκτης: ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας
Θέμα: αξιοποιώντας τις πληροφορίες των Κειμένων I και III, να καταγράψετε τα εφόδια που πρέπει να διαθέτει ένας νέος στον σύγχρονο κόσμο και να καταθέσετε προτάσεις για την παροχή τους από το ελληνικό σχολείο. Έκταση: 300-400 λέξεις.

Σχόλιο

Τα περισσότερα από τα παραπάνω θέματα, παρά την αναφορά για αξιοποίηση των κειμένων, θυμίζουν αρκετά το προηγούμενο μοντέλο, λόγω του τελικού ζητούμενου, που συνήθως δεν ρωτά προσωπική στάση, τουλάχιστον ως προς τα κείμενα αναφοράς.

Πιο κοντά στο νέο πνεύμα σχετικές δραστηριότητες από τον Φακέλου Υλικού.

Παραδείγματα από τον ΦΥ εκπαιδευτικού

- Να γράψετε ένα άρθρο 400 λέξεων (ανάρτηση στον ιστοχώρο του ΕΟΤ) σχετικά με το πώς παρουσιάζεται διαχρονικά η εικόνα της Ελλάδας μέσα από τη συνολική θεώρηση των αφισών που μελετήσατε.
- Οι συγγραφείς των δύο κειμένων παρατηρούν πως οι ανθρωπιστικές σπουδές υποβαθμίζονται προς όφελος της τεχνολογικής και επιστημονικής εκπαίδευσης. (Ποια είναι η διαφορά στην οπτική τους γωνία;) Πώς τοποθετείστε εσείς στην αντιπαράθεση των δύο αυτών εκπαιδευτικών προσανατολισμών; Να εκθέσετε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας.

Παραδείγματα από τον ΦΥ εκπαιδευτικού

- Ποιους προβληματισμούς / ερωτήματα σας δημιούργησαν τα παραπάνω κείμενα σε σχέση με το επαγγελματικό σας μέλλον; Να αναπτύξετε τους προβληματισμούς σας αυτούς και να συμφωνήσετε ή να διαφωνήσετε με αυτούς που θεωρούν ότι η καλύτερη λύση για ένα καλύτερο επαγγελματικό μέλλον είναι η φυγή για το εξωτερικό. Το κείμενό σας αυτό (περίπου 300 λέξεων) να το στείλετε σε έναν από τους συγγραφείς των κειμένων που μελετήσατε ως απαντητικό σχόλιο στο διαδικτυακό τους κείμενο ή ως επιστολή, έντυπη ή ηλεκτρονική (μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).

Γενικό
σχόλιο

Συνολικά, οι αλλαγές είναι σημαντικές ως προς τον παλιό τρόπο εξέτασης του Πανελλαδικού διαγωνισμού,

αλλά βρίσκονται κοντά σε όσα προέβλεπε το περσινό διάταγμα για τις ενδοσχολικές εξετάσεις.

Βλ. <http://users.sch.gr/achrono/wordpress/wp-content/uploads/2018/12/co-exalination.pdf>

Στη διδασκαλία

- Αναλύουμε, συζητούμε, σχολιάζουμε (από κοινού με τους μαθητές) με κριτικό τρόπο τα κείμενα
- Εντοπίζουμε δείκτες γλωσσικούς, υφολογικούς, δομικούς, περιεχομένου (που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, στηρίζουν ή υποβιβάζουν το λόγο), έχουν συνάφεια, υπηρετούν το στόχο
- Συζητούμε την πρόθεση – τον σκοπό του συγγραφέα, το θέμα του, τις θέσεις του, τις ιδέες, το πλαίσιο συγγραφής, τις πιθανές αποσιωπήσεις, την οπτική της προσέγγισης
- πέρα από το επικοινωνιακό πλαίσιο και άλλοι παράγοντες (ιστορικό – πολιτιστικό – κοινωνικό πλαίσιο) – κατασκευές
- Λειτουργία πειθούς
- Αξιολόγηση κειμένου

Στη διδασκαλία

- Η διαδικασία ανάλυσης – κατανόησης των κειμένων βοηθά στην κατάκτηση των εργαλείων συγγραφής.
- Προσφέρουμε τα υλικά για την παραγωγή λόγου:
 - Γλωσσική, κειμενική, επικοινωνιακή επάρκεια
 - Στρατηγικές οργάνωσης, συνοχής λόγου
 - Κείμενα

Επισήμανση για την εξάσκηση στην παραγωγή λόγου

Μελέτη δικτύου κειμένων

Παρατηρήσεις, επισημάνσεις, κατανόηση περιεχομένου, επικοινωνιακού πλαισίου, συμβάσεων κειμενικού είδους, γλωσσικών και άλλων επιλογών, κλπ.

Κριτική προσέγγιση, συζήτηση, σύγκριση

Συλλογή, καταγραφή, ταξινόμηση πληροφοριακού υλικού

Συγγραφή γραπτού λόγου

Επανεξέταση μέσα από διαδικασίες ελέγχου (αυτό-/ετερο- διόρθωση)

Επανασυγγραφή

Αναστοχασμός

Σε Γλώσσα
και
Λογοτεχνία

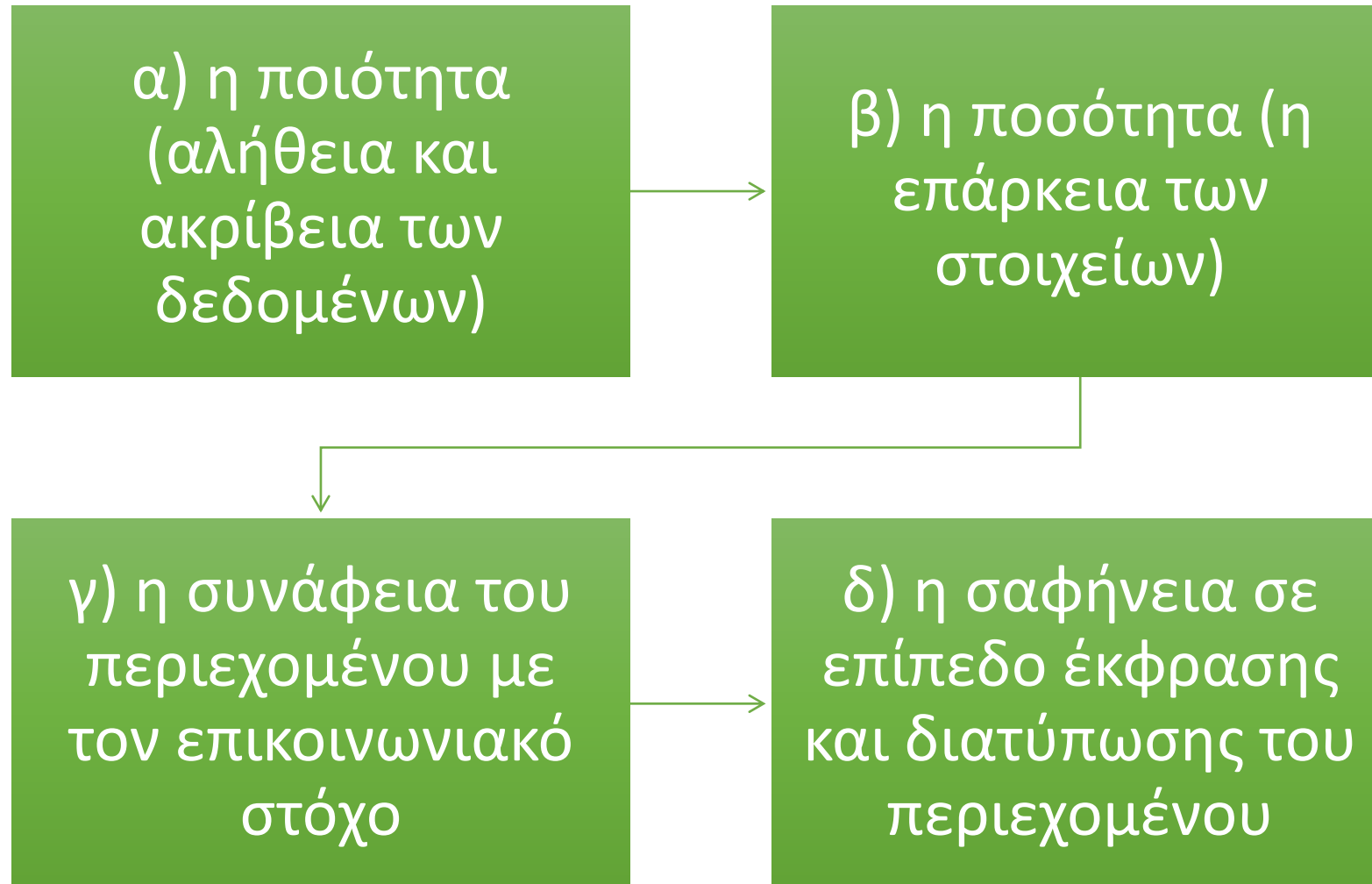
Διδασκαλία με στόχο:

Τη δυνατότητα κατανόησης κάθε κειμένου, τη διερεύνηση θεμάτων

Την κριτική στάση απέναντί του

Την παραγωγή προσωπικού λόγου

Γενικά κριτήρια αξιολόγησης

Βαθμολογία
σε
Παραγωγή
λόγου &
Περίληψη

- ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ
(4^ο ΘΕΜΑ)
- Περιεχόμενο:1-12
- Οργάνωση: 1-10
- Γλώσσα: 1-8

- ΠΕΡΙΛΗΨΗ
- Περιεχόμενο:1-7
- Οργάνωση: 1-5
- Γλώσσα: 1-3

Ρουμπρίκες
αξιολόγησης

1. Περίληψη

1

Περιεχόμενο (6-7):
Παρουσιάζονται όλες οι κύριες έννοιες. Περιλαμβάνονται σημαντικές συμπληρωματικές πληροφορίες. Μεταφέρεται πειστικά η άποψη του συγγραφέα

2

Οργάνωση (5):
Χρησιμοποιούνται κατάλληλα τεχνικές πύκνωσης ή/και παράφρασης για τη συνοπτική νοηματική απόδοση. Οι πληροφορίες παρουσιάζονται λογικά, με συνοχή και συνεκτικότητα

3

Γλώσσα (3): Κατάλληλη χρήση γλωσσικών συμβάσεων (γραμματικοσυντακτικά και σημασιολογικά στοιχεία). Μηδενική επίπτωση τυχόν λαθών στην κατανόηση/επικοινωνιακό στόχο

2. Ερμηνευτικό σχόλιο

- **Κατανόηση και ερμηνεία του λογοτεχνικού κειμένου**
- Βαθμός κατανόησης των ιδεών και του συναισθηματικού κλίματος του κειμένου. Βαθμός υποστήριξης της απάντησης με αναφορές-παραπομπές στο κείμενο
- **Κειμενικοί δείκτες και στοιχεία συγκειμένου (του λογοτεχνικού κειμένου)**
- Βαθμός κατανόησης των επιλογών του συγγραφέα (κειμενικοί δείκτες, συγκείμενο), σχετικά με την οργάνωση και τη δομή (π.χ. γλώσσα, τεχνική, ύφος, εκφραστικά σχήματα κ.λπ.) με παραδείγματα από το κείμενο
- **Οργάνωση και γλωσσική έκφραση ερμηνευτικού σχολίου**
- Αλληλουχία και συνοχή του ερμηνευτικού σχολίου. Επίπτωση γραμματικοσυντακτικών λαθών στην κατανόηση της ερμηνευτικής εκδοχής. Κατάλληλο λεξιλόγιο-ορολογία

Ερμηνευτικό σχόλιο

13-15

- Πολύ καλό επίπεδο κατανόησης των ιδεών και του συναισθηματικού κλίματος του κειμένου.
- Πολύ καλή τεκμηρίωση της απάντησης με αναφορές-παραπομπές στο κείμενο.
- Πολύ καλή αναγνώριση συγγραφικών επιλογών
- Πλούσιες αναφορές παραδειγμάτων από το κείμενο και σε διαφορετικά πεδία των συγγραφικών επιλογών (σχετικά με τη γλώσσα, την τεχνική, το ύφος, τα εκφραστικά σχήματα κ.λπ.)
- Πολύ καλή παρουσίαση της ερμηνευτικής εκδοχής με την απαραίτητη αλληλουχία και συνοχή
- Ακρίβεια στη χρήση γραμματικοσυντακτικών φαινομένων
- Πλούσιο λεξιλόγιο-

3. Παραγωγή λόγου

1

Περιεχόμενο (10-12): Πολύ καλή επίτευξη επικοινωνιακού στόχου και ανταπόκριση στο επικοινωνιακό πλαίσιο. Πολύ καλή κάλυψη προδιαγραφών (κειμενικό είδος, θέμα, αριθμός λέξεων, αξιοποίηση πληροφοριών και βασικών εννοιών κειμένου/-ων αναφοράς)

2

Οργάνωση (9-10): Πολύ καλή οργάνωση κειμένου (παράγραφοι, συνοχή κ.λπ.). Πολύ καλή παρουσίαση ιδεών και λογική ανάπτυξη επιχειρημάτων (χρήση κατάλληλου κειμενικού είδους, συνεκτικότητα, μετασχηματισμός ιδεών κειμένου/-ων αναφοράς). Συνεπής χρήση γένους λόγου – ύφους σε όλο το κείμενο

3

Γλώσσα (7-8): Μεγάλο εύρος και ακρίβεια γραμματικοσυντακτικών φαινομένων που ανταποκρίνονται στο θέμα. Μεγάλο εύρος και ακρίβεια σημασιολογικών στοιχείων που ανταποκρίνονται στο θέμα. Εξαιρετική ορθογραφία και στίξη. Μηδενική επίπτωση τυχόν λαθών στην κατανόηση/ επικοινωνιακό στόχο

Γραμματισμοί
που
αξιοποιούνται
επιπλέον στα
Νέα Ελληνικά

Ψηφιακή τεχνολογία

Οπτικός γραμματισμός

Γραμματισμός στα Μέσα

Περιλαμβάνονταν και στο περσινό ΦΕΚ για τις ενδοσχολικές
Βλ. σχετικά <http://users.sch.gr/achrono/wordpress/wp-content/uploads/2018/12/co-exalination.pdf>

Καλή αρχή!
Καλό τέλος!

